

■ Orijinal Makale / Original Article ■

Filenin Ardındaki Anlam: Ebeveynlerin Voleybola Dair Metaforik Algıları*

The Meaning Behind the Net: Parents' Metaphorical Perceptions of Volleyball

Uğur İNCE^{⊗ABCDE}

Harran Üniversitesi, Mehmet Arabacı Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

<http://orcid.org/0000-0002-0997-902X>

Fatih Harun TURHAN^{DE}

Karabük Üniversitesi, Hasan Doğan Spor Bilimleri Fakültesi

<http://orcid.org/0000-0001-5644-6157>

Hamza GÜZEL^{AB}

Harran Üniversitesi, Mehmet Arabacı Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu

<https://orcid.org/0009-0002-7125-5441>

*A Çalışma Deseni (Study Design)- B Verilerin Toplanması (Data Collection)- C Veri Analizi (Statistical Analysis)-
D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)-E Maddi İmkânların Sağlanması (Funds Collection)*

*Bu çalışma 22. Spor Bilimleri Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

[⊗]Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Uğur İNCE, ugurince@harran.edu.tr,

Çıkar Çatışması, Yok – Conflict of Interest, No, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi- Ethical Board Report or Institutional Approval, Var/Yes

Öz

Kavramları anlamamızda etkili olan metaforlar, soyut bir kavramı somutlaştırarak anlaşılmasını kolaylaştırabilir. Ebeveynlerin voleybol kavramına yükledikleri anlamlar çocukların bu spora başlama nedenlerini oluşturabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, çocuklarını voleybol spor kulübüne gönderen ebeveynlerin voleybol kavramına dair metaforik algılarını keşfetmektir. Araştırmanın verileri elektronik ortamda hazırlanan yapılandırılmış form aracılığıyla toplanmıştır. Formun birinci bölümünde katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin sorular yer almıştır. İkinci bölümde ise metafor çalışmalarında sık sık kullanılan “Voleybolgibidir. Çünkü ” yapısı kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Şanlıurfa ilinde çocuklarını voleybol kulüplerine gönderen ebeveynler oluştururken, çalışma grubunu Şanlıurfa ilinde bulunan üç farklı voleybol kulübüne devam eden öğrencilerin ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmaya 39 anne ve 28 baba olmak üzere 67 ebeveyn katılmıştır. Verilerin analizinde ebeveynlerin voleybol kavramına ilişkin Metaforları kodlar ve temalar halinde listelenmiştir. Verilerin değerlendirilmesiyle, ebeveynlerin toplam 24 metafor ürettikleri, 21 metaforun araştırmanın amacıyla örtüşmediği görülmüş ve bu kodlar kapsam dışı bırakılmıştır. Üretilen bu metaforlar 6 farklı temada toplanmıştır. Katılımcılar voleybol kavramına ilişkin en çok, “Fiziksel aktivite ve eğlence”, “Sevgi ve mutluluk” ve “Birliktelik ve dayanışma” temalarında metaforlar geliştirdikleri belirlenirken, bu temaları “Sağlık ve rahatlama”, “Mücadele” ve “Özgür olma arzusu” temaları izlemiştir. Ebeveynlerin en fazla fiziksel aktivite temasında metaforlar oluşturması, çocuklarını bu spora yönlendirirken birincil olarak hareket etmeyi ve küçük yaştan itibaren fiziksel aktiviteyi hayatının içerisine koymayı hedefledikleri söylenebilir. Bu çalışmadaki bulgulara göre, ebeveynlerin “Voleybol” metaforuna ilişkin olumlu algılara sahip oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Voleybol, metafor, ebeveyn, spor

Abstract

Metaphors can facilitate the understanding of abstract concepts by making them more concrete. The metaphorical meanings that parents attribute to the concept of volleyball can create the reasons why children start this sport. This study aims to explore the metaphorical perceptions of parents who send their children to volleyball sports clubs about the concept of volleyball. The data of the study were collected through a structured form prepared in an electronic environment. The first part of the form included questions regarding the personal information of the participants. In the second part, the structure of “Volleyball is like Because”, which is frequently used in metaphor studies, was used. While the population of the study consisted of parents who sent their children to volleyball clubs in Şanlıurfa province, the study group consisted of parents of students who attended three different volleyball clubs in Şanlıurfa province. 67 parents, 39 mothers and 28 fathers, participated in the study. In the data analysis, parents’ metaphors regarding the concept of volleyball were listed as codes and themes. The data evaluation revealed that parents produced a total of 24 metaphors, 21 of which did not match the purpose of the study and these codes were excluded. These metaphors were grouped under 6 different themes. It was determined that the participants developed the most metaphors regarding the concept of volleyball under the themes of “Physical activity and fun”, “Love and happiness” and “Togetherness and solidarity”, while these themes were followed by the themes of “Health and relaxation”, “Struggle” and “Desire to be free”. One could argue that the fact that parents created the most metaphors under the theme of physical activity indicates that they primarily aim to move and include physical activity in their children’s lives from an early age while directing them to this sport. According to the findings in this study, it has been observed that parents have positive perceptions regarding the metaphor of “Volleyball”.

Key Words: Volleyball, metaphor, parents, sport

Extended Summary

Introduction and Aim: Research indicates that the relationship between young athletes and their parents directly influences children's perceptions of sports, their self-confidence, and their lifelong interest in physical activity [9]. Another study on parenting in youth sports highlights the significant impact parents have on their children's sporting experiences. Parents play a crucial role in creating a supportive environment for youth sports participation. However, parental involvement extends beyond the home, becoming a public act that is observed and judged by others, shaping perceptions of good parenting. To promote positive outcomes, parent education programs and workshops have been developed to help parents effectively navigate their roles. These initiatives aim to encourage supportive behaviors and enhance parent-coach partnerships. Factors influencing parental involvement include the challenges and stress factors associated with children's sports participation, as well as the cultural dynamics of different sports. A review of the literature reveals that while volleyball has been analyzed through the metaphor method, studies focusing on the parents of children who play volleyball remain insufficient. The meanings parents attribute to the concept of volleyball can shape their children's reasons for engaging in the sport. The aim of this study is to explore the metaphorical perceptions of parents who enroll their children in volleyball sports clubs. This article was presented as an oral paper at the 22nd Sports Sciences Congress, held in Ankara from November 21 to 24, 2024.

Material & Method:

Research Design: This study was conducted using phenomenology, one of the qualitative research designs. Phenomenological research is characterized by emphasizing a particular phenomenon (concept/thought), working with a group that has experienced this phenomenon, and uncovering their perspectives on it [14]. Since this study aims to explore parents' perspectives on the concept of volleyball, the phenomenological design was adopted.

Study Group: The population of the study consists of parents in the province of Şanlıurfa who enroll their children in volleyball clubs, while the study group includes parents of students attending three different volleyball clubs in Şanlıurfa. A total of 67 parents participated in the study, including 39 mothers and 28 fathers. The variables considered to ensure diversity in the study group include parental role (mother/father), age, engagement in sports, and experience in playing volleyball. The distribution of demographic characteristics of the study group (n=67) is presented in

Data Collection Tool and Process: The data for this study were collected through a structured form prepared in an electronic environment. The first section of the form included questions related to the personal information of the participants. In the second section, the frequently used metaphor structure in metaphor studies, "Volleyball is like because", was implemented. Participants were asked to complete the blank spaces, allowing them to construct a metaphor related to volleyball and explain the reasoning behind their metaphor. The form was administered to a total of 67 parents; however, after thorough validation, 45 forms were deemed valid, constituting the dataset for the study.

Data Analysis: In the data analysis process, the codes and themes related to how participants experienced the studied phenomenon were listed and presented in a way that formed a semantic whole. Based on these codes and themes, a discussion was conducted, emphasizing the shared experiences of the participants, and a conclusion was drawn [15]. Since this study is a metaphor analysis, each metaphor was considered a code. The codes were first arranged in alphabetical order, and repeated codes were identified. Synonymous codes were merged into a single term. It was determined that 22 codes did not align with the study's objective, and these codes were excluded. The remaining codes, which constituted the study's dataset, were examined for meaning, taking into account the participants' explanations for their metaphors. Codes with similar or closely related meanings were categorized into themes. Given that metaphors were treated as codes, the researchers conducted evaluations on theme creation, the distribution of codes within themes, and the exclusion of codes that did not serve the study's objective.

Result and Discussion: The "Struggle" category includes three metaphors related to volleyball. Research indicates that emotional states significantly impact athletes' performance, with positive emotions being associated with perseverance and struggle, while negative emotions are linked to perceptions of threat. In conclusion, it has been observed that parents who enroll their children in volleyball clubs express the concept of volleyball through diverse and rich metaphors. The fact that parents predominantly generated metaphors in the theme of physical activity suggests that their primary goal in directing their children to this sport is to encourage movement and integrate physical activity into their lives from an early age. On the other hand, the high number of metaphors related to love and happiness demonstrates how much both parents and children enjoy this sport. It is believed that the recent successes of Turkish volleyball may have influenced this perception. Additionally, it can be inferred that parents perceive volleyball as a source of

happiness. One of the main reasons parents choose volleyball as a team sport may be that it teaches their children the values of unity and solidarity, as well as how to face and overcome challenges through sports. Moreover, it can be said that parents aim for their children to expend their energy, relax, and maintain a healthy lifestyle. In this context, future studies could explore parents' metaphorical perceptions of other sports disciplines and examine how parents from different socio-cultural backgrounds perceive volleyball. Additionally, research could investigate how parents' perceptions evolve throughout their children's volleyball careers. This would contribute to a better understanding of the impact of sports on family life.

1. GİRİŞ

Spor, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişiminde önemli rol oynayan bir olgudur. Çocukların spora katılımı, sadece fiziksel sağlıklarını geliştirmekle kalmaz, aynı zamanda sosyal becerilerini, disiplin anlayışlarını ve duygusal dayanıklılıklarını güçlendirir (Holt, Kingsley, Tink, ve Scherer, 2011). Bu bağlamda voleybol, takım çalışması ve stratejik düşünmeyi teşvik eden bir spor dalı olarak, çocukların ve gençlerin gelişimine katkı sağlamaktadır. Dünyada en çok oynanan beş spordan biri olan voleybol (Moreno vd., 2016), bireysel hedeflere ulaşmak için sağlam bir ekip çalışması ve pratik gerektiren, yüksek düzeyde disiplinli heyecanlı ve izlemekten keyif aldığımız olimpiik bir branştır (Afacan ve Afacan, 2021). Son yıllarda elde edilen başarılarla birlikte ülkemizde en çok ilgi gören takım sporlarından biri olan voleybol, okul dışı katılımlarda sporcu öğrencilerin yaklaşık %50'sinin tercih ettiği bir branştır (McGuine vd., 2017).

Voleybol, sadece fiziksel bir etkinlik olmanın ötesinde, ebeveynlerin çocuklarının spor deneyimlerini anlamlandırırken başvurdukları zengin bir metaforik alan sunmaktadır. Ebeveynler, çocuklarının sporla olan ilişkilerini değerlendirirken, voleybolu disiplin, dayanışma ve mücadele gibi kavramlarla özdeşleştirerek, kendi değer yargılarını ve toplumsal normları yansıtan metaforlar geliştirmektedirler (Park ve Kim, 2014; Teques, Serpa, Rosado ve vd., 2019). Bu metaforlar, ebeveynlerin çocuklarının spor deneyimlerine dair algılarını şekillendirirken, aynı zamanda çocukların motivasyonunu, özgüvenini ve spora olan bağlılıklarını da etkilemektedir (Sánchez-Miguel et al., 2013; Felber, Charbonneau ve Camiré, 2019). Ancak, ebeveynlerin sunduğu destek ile çocukların algıladığı destek arasında zaman zaman uyumsuzluklar ortaya çıkabilmekte, bu da spor deneyiminin kalitesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Sung ve Lee, 2022; Gomes, Gonçalves, ve Maddux, 2019). Bu bağlamda, ebeveynlerin voleybola dair metaforik algılarının incelenmesi, çocukların spor deneyimlerinin daha iyi anlaşılması ve desteklenmesi açısından önem arz etmektedir.

Son yıllarda sıklıkla bir yöntem olarak tavsiye edilen, bireylere sınırsız üretkenlik, insana düşünce ve ifade özgürlüğü sağlayan metafor araştırmalarının literatüre katkı sunduğu bilinmektedir. Metaforlar, bir kişinin terminolojiyi kullanarak belirli bir deneyimi haritalamasını sağlayan bir benzetme olarak tanımlanabilir. Metaforlar farklı bir deneyimden, soyut ve karmaşık bir örüntünün veya durumun anlaşılmasına olanak tanır (James, 2002; Neuman ve Guterma, 2022). Kavramları anlamamızda etkili olan metaforlar, soyut bir kavramı somutlaştırarak anlaşılmasını kolaylaştırabilir. Bir diğer ifadeyle Sosyolojide metaforlar, Zygmunt Bauman'ın çalışmasında gösterildiği gibi araştırma sorularını formüle etmek ve karmaşık fikirleri kamuoyuna iletmek için kullanılabilir (Višić, 2024). Nacey ve Turunen (2024) yaptıkları çalışmada, metaforun araştırmalarda güçlü bir araç olduğunu vurgulamış ve farklı metafor çıkarım tekniklerini karşılaştırmışlardır. Buradan hareketle metaforların, katılımcıların örtük inanç ve varsayımlarını anlamada etkili bir yöntem olduğu belirtilmiştir (Nacey & Turunen, 2024).

Voleybol, yalnızca fiziksel bir etkinlik olmanın ötesinde, ebeveynlerin çocuklarının spor deneyimlerini anlamlandırırken başvurdukları zengin bir metaforik alan sunmaktadır. Ebeveynler, çocuklarının sporla olan ilişkilerini değerlendirirken, voleybolu disiplin, dayanışma ve mücadele gibi kavramlarla özdeşleştirerek, kendi değer yargılarını ve toplumsal normları yansıtan metaforlar geliştirmektedirler. Bu metaforlar, ebeveynlerin çocuklarının spor deneyimlerine dair algılarını şekillendirirken, aynı zamanda çocukların motivasyonunu, öz güvenini ve spora olan bağlılıklarını da etkilemektedir. Ancak, ebeveynlerin sunduğu destek ile çocukların algıladığı destek arasında zaman zaman uyumsuzluklar ortaya çıkabilmekte, bu da spor deneyiminin kalitesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Sánchez-Miguel, Leo, Sánchez-Oliva, Amado, & García-Calvo, 2013; Felber, Charbonneau & Camiré, 2019; Sung & Lee, 2022; Park & Kim, 2014; Gomes, Gonçalves, Maddux, 2019; Teques, Serpa, Rosado, Silva, & Calmeiro, 2019). Bu bağlamda, ebeveynlerin voleybola dair metaforik algılarının incelenmesi, çocukların spor deneyimlerinin daha iyi anlaşılması ve desteklenmesi açısından önem arz etmektedir.

Ebeveyn desteği, çocukların spora olan bağlılıklarını ve spordan aldıkları keyfi artırabilir ya da sınırlandırabilir (Park & Kim, 2014). Ancak, ebeveynlerin sunduğu destek ile çocukların algıladığı destek arasında zaman zaman farklılıklar ortaya çıkmakta ve bu durum spor deneyiminin kalitesini etkileyebilmektedir (Sung & Lee, 2022). Ebeveynlerin çocuklarının spor kariyerlerine yükledikleri anlam, sadece bireysel değil, aynı zamanda toplumsal bir boyut da taşır; çünkü spor, bireyin sosyal kimliğinin oluşumunda önemli bir rol oynar (Felber, Charbonneau & Camiré, 2019). Bu nedenle, ebeveynlerin voleybola dair metaforik algılarının

incelenmesi, çocukların spor deneyimlerinin daha iyi anlaşılması ve desteklenmesi açısından önem arz etmektedir.

Araştırmalar, sporcu çocukların ebeveynleriyle olan ilişkilerinin, çocukların sporla ilgili algıları, özgüvenleri ve yaşam boyu spora olan ilgileri üzerinde doğrudan etkili olduğunu göstermektedir (Bowdle & Gentner, 2005). Gençlik sporlarında ebeveynlik üzerine yapılan başka bir araştırma, ebeveynlerin çocuklarının spor deneyimleri üzerindeki önemli etkisini vurgulamaktadır. Ebeveynler, gençlik spor katılımı için destekleyici bir ortam yaratmada önemli bir rol oynarlar (Tafari ve Priore, 2020). Ancak, ebeveyn katılımı evin ötesine uzanır, başkaları tarafından gözlemlenen ve yargılanan kamusal bir eylem haline gelir ve iyi ebeveynlik algılarını şekillendirir (Trussell ve Shaw, 2012). Olumlu sonuçları teşvik etmek için, ebeveynlerin rollerini etkili bir şekilde yönlendirmelerine yardımcı olmak üzere ebeveyn eğitim programları ve atölyeleri geliştirilmiştir (Vincent ve Christensen, 2015). Bu girişimler, destekleyici davranışları teşvik etmeyi ve ebeveyn-antrenör ortaklıklarını geliştirmeyi amaçlamaktadır (Tafari ve Priore, 2020). Ebeveyn katılımını etkileyen faktörler arasında çocukların spor katılımıyla ilişkili zorluklar ve stres faktörleri ve farklı sporlardaki kültür yer alır (Knight ve diğerleri, 2017). Yapılan literatür taramasında metafor yöntemiyle voleybolun ele alındığı görülmüş ancak voleybol oynayan çocukların ebeveynleriyle yapılan çalışmaların yetersiz olduğu görülmüştür. Ebeveynlerin voleybol kavramına yükledikleri anlamlar çocukların bu spora başlama nedenlerini oluşturabilmektedir.

Bu kapsamda çalışmanın amacı, çocukları voleybol sporu ile ilgilenen ebeveynlerin voleybol kavramına dair geliştirdikleri metaforları analiz ederek, bu metaforlar aracılığıyla ebeveynlerin spora yükledikleri anlamları ortaya koymaktır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji ile gerçekleştirilmiştir. Fenomenojik araştırmalarda bir fenomene (kavram / düşünce) vurgu yapmak, bu fenomeni deneyimlemiş bir grupla çalışma yapmak ve ilgili fenomene yönelik bakış açılarını ortaya çıkarmak gibi karakteristik özellikler söz konusudur (Creswell & Poth, 2018, s.76). Bu çalışma, ebeveynlerin voleybola dair öznel algılarını ve deneyimlerini anlamaya yönelik olduğundan, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşım benimsenmiştir. Bu makale 21-24 Kasım 2024 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen 22. Spor Bilimleri Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Araştırma Grubu

Çalışmanın evrenini Şanlıurfa ilinde çocuklarını voleybol kulüplerine gönderen basit seçkisiz yöntem ile belirlenmiş ebeveynler oluştururken, çalışma grubunu Şanlıurfa ilinde bulunan üç farklı voleybol kulübüne devam eden öğrencilerin ebeveynleri oluşturmaktadır. Araştırmaya 39 anne ve 28 baba olmak üzere 67 ebeveyn katılmıştır. Çalışma grubunda çeşitlilik sağlaması istenen değişkenler; ebeveyn, yaş, spor yapma durumu ve voleybol oynayıp oynamama olarak belirlenmiştir. Çalışma grubuna ilişkin (n=67) demografik özelliklerin dağılımı Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo1. Katılımcılara Ait Bilgiler

Değişkenler	Gurup	N	%
Ebeveyn	Anne	38	56,7
	Baba	29	43,2
Yaş	20-30 yaş	4	5,9
	30-40 yaş	24	35,8
	40-50 yaş	28	41,7
	50 yaş ve üzeri	11	16,4
	Yapmıyorum	18	26,8
Spor Yapma Durumu	Hobi Amaçlı	29	43,2
	Amatör Düzeyde	18	26,8
	Profesyonel Düzeyde	2	2,9
	Oynamıyorum	25	37,3
Voleybol Oynama Durumu	Hobi Amaçlı	29	43,2
	Amatör Düzeyde	12	17,9
	Profesyonel Düzeyde	1	1,4
	TOPLAM	67	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi, katılımcıların ebeveyn değişkenine göre 29'u (%43,2) baba iken, 38'inin (%56,7) anne olduğu görülmektedir. Yaş dağılımına bakıldığında; katılımcıların çoğunun 28 kişiyle (%41,7) 40-50

yaş arasında olduğu görülmektedir. Katılımcıların spor yapıp yapmama değişkenine göre bakıldığında; 18 kişi hayır yapmadım, 29 kişi hobi olarak, 18 kişi amatör olarak ve 2 kişi profesyonel olarak yaptım cevabını vermiştir. Voleybol oynayıp oynamama değişkeninde ise 25 kişi hayır oynamadım, 29 kişi hobi olarak, 12 kişi amatör olarak ve 1 kişi profesyonel olarak oynadım cevabını vermiştir.

Veri toplama aracı ve süreci

Araştırmanın verileri elektronik ortamda hazırlanan yapılandırılmış form aracılığıyla toplanmıştır. Formun birinci bölümünde katılımcıların kişisel bilgilerine ilişkin sorular yer almıştır. İkinci bölümde ise metafor çalışmalarında sık sık kullanılan "Voleybolgibidir. Çünkü " yapısı kullanılmıştır. Katılımcılardan boş bırakılan yerleri doldurmaları istenmiştir. Bu şekilde, katılımcıların voleybola ilişkin bir metafor oluşturmaları ve bu metaforu oluşturma gerekçelerini açıklamaları istenmiştir. Form toplam 67 ebeveyne uygulanmıştır ancak yapılan kontroller sonrasında 24 uygulama (form) geçerli kabul edilerek çalışmanın veri setini oluşturmuştur. Katılımcı formlarına V1, V2, V3 şeklinde kodlar verilerek sıralı bir şekilde veriler toplanmıştır. Verilerin toplanmasına başlamadan önce etik kurul başvurusu yapılmıştır. Şanlıurfa Harran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 15/11/2024 Tarih ve 2024-255 Sayılı kararıyla etik kurul onayı alınmıştır.

Verilerin analizi

Veri analiz sürecinde, katılımcıların araştırma kapsamında ele alınan olguyu nasıl algıladıklarına dair oluşturulan kodlar ve bunlardan türetilen temalar sistematik biçimde sıralanmış ve anlamlı bir bütünlük içerisinde sunulmuştur. Bu kodlar ve temalar temel alınarak yapılan yorumlarda, katılımcıların paylaştıkları ortak deneyimler öne çıkarılmış ve buna bağlı olarak genel sonuçlara ulaşılmıştır (Creswell, 2016). Çalışmanın metafor temelli bir yapıya sahip olması sebebiyle, her bir metafor analiz sürecinde bağımsız bir kod niteliğinde değerlendirilmiştir. İlk aşamada tüm kodlar alfabetik bir sıraya konularak tekrarlayan ifadeler tespit edilmiş, anlam bakımından benzerlik gösteren kodlar ise ortak bir kavram altında birleştirilmiştir. Bu süreçte, toplamda 21 kodun çalışma kapsamında ele alınan amaçlarla örtüşmediği ve anlamlı açıklama içermeyen az sayıda cevaplar bulunduğu anlaşılmış ve bu kodlar analiz dışında bırakılmıştır. Kalan veriler, kodların içeriksel anlamları ve katılımcıların sunduğu açıklamalar doğrultusunda analiz edilmiştir. Anlam bakımından birbirine yakın kodlar, tematik başlıklar altında toplanmış ve bu başlıklara "tema" adı verilmiştir. Araştırmada metaforların doğrudan kod işlevi gördüğü dikkate alınarak, araştırmacılar kodların uygun temalara dağılımı ile araştırma kapsamına uygun olmayan kodların elenmesi hususunda kapsamlı bir değerlendirme gerçekleştirmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

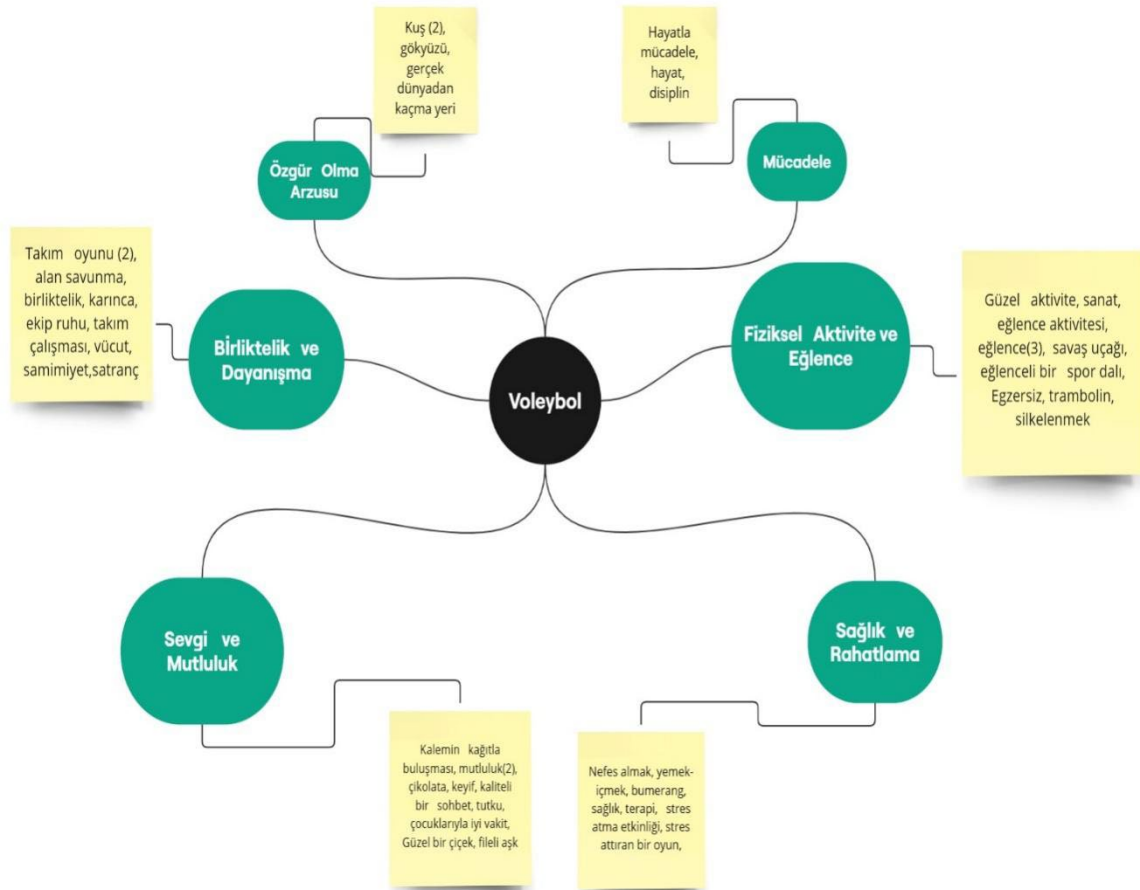
Araştırmanın geçerlik-güvenirlik sağlanmasına yönelik olarak araştırma sürecine dair izlenen adımlar detaylı şekilde açıklanmıştır. Araştırmanın güvenirliğini sağlamak amacıyla, araştırmada ulaşılan bulgulara yönelik belirlenen kategoriler altına yerleştirilen metaforların, söz konusu kategoriyi temsil edip etmediğini teyit etmek amacıyla spor bilimleri alanında uzman bir akademisyenin görüşlerine başvurulmuştur. Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirliğin sağlanmasında etik kurallara uyulması, genel kabul gören bir yaklaşımdır (Merriam, 2019). Bu çerçevede, yazarlar metaforları ayrı ayrı analiz etmiş ve daha sonra bu analizler karşılaştırılarak ortak bir karara varılmıştır. Bu doğrultuda katılımcıların belirttiği metaforların yer aldığı temalar belirlenmiş ve kodlayıcılar arası güvenirlik analizi yüzdelik uyumla kontrol edilmiştir. Bu çerçevede ortaya çıkan 6 temanın 5'inde (% 83) görüş birliği olduğu tespit edilmiştir. Bu oranın kodlayıcılar arasındaki uyumun iyi düzeyde olduğuna işaret etmektedir (Miles & Huberman 1994). Diğer temada da ortak kanaat oluşturularak isimlendirilmiştir. Araştırmanın amacını yansıtmayan veriler bu süreçte çıkarılmıştır. Nitel araştırmalar, nicel araştırmalardan farklı özellikler taşısa da, belirli önlemlerle güvenirlik artırılabilir. Araştırmacının, kendi yöntemini ve aldığı önlemleri açıklaması iç geçerliği, sürecin tamamını ve kullanılan stratejileri şeffaf şekilde paylaşması ise dış geçerliği güçlendirir ve okuyucunun güvenini sağlar (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu çerçevede, araştırmada izlenen yöntemlerin olabildiğince net ve detaylı bir şekilde Paylaşılmasına dikkat edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde katılımcılardan elde edilen veriler temalar ve kodlar halinde hem tablo hem de şekil olarak verilmiş ve bulgular yorumlanmıştır.

Tablo 2. Ebeveynlerin Voleybol kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar

Temalar	Metaforlar	f	Metaforlar	f
Mücadele	Disiplin	1	Hayat ile mücadele	2
Fiziksel Aktivite ve Eğlence	Egzersiz	2	Silkelenmek	2
	Eğlence aktivitesi	6	Sanat	1
Birliklilik ve Dayanışma	Takım oyunu	5	Karınca	1
	Alan savunma	1	Satranç	1
	Samimiyet	1		
Sağlık ve Rahatlama	Nefes almak	1	Sağlık	1
	Yemek-içmek	1	Terapi	2
	Stres attıran bir oyun	2		
Özgür Olma Arzusu	Kuş gibi	2	Gökyüzü	1
	Gerçek dünyadan kaçma yeri	1		
Sevgi ve Mutluluk	Çocuklarıyla iyi vakit geçirmek	1	Güzel bir çiçek	1
	Mutluluk	5	Kaliteli bir sohbet	1
	Tutku	2		

Şekil 1. Katılımcıların voleybola ilişkin oluşturdukları metaforlar

Şekil 1’de temalar ve kodlar, üretilen kod sayısına göre görselleştirilmiş; daha fazla kod içeren temalar büyük balonlarla, daha az kod içeren temalar ise küçük balonlarla ifade edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesiyle, ebeveynlerin toplam 28 metafor ürettikleri, 17 metaforun araştırmanın amacıyla

örtüşmediği görülmüş ve bu kodlar kapsam dışı bırakılmıştır. Üretilen bu metaforlar 6 farklı temada toplanmıştır. Katılımcıların voleybol kavramına ilişkin en çok, “Fiziksel aktivite ve eğlence”, “Sevgi ve mutluluk” ve “Birliktelik ve dayanışma” temalarında metaforlar geliştirdikleri belirlenirken, bu temaları “Sağlık ve rahatlama”, “Özgür olma arzusu” ve “Mücadele” temaları izlemiştir.

İlk olarak oluşturulan tema Fiziksel aktivite ve eğlencedir. Egzersiz, sanat, eğlence aktivitesi, silkelenmek olarak ifade edilen kodlar üretilmiştir. Katılımcılardan V20 “Voleybol savaş uçağı gibidir. Çünkü: Bir anda havalanıp, hızlı bir şekilde sorti yapar gibi inmektedir.” İfadelerini kullanmıştır.

İkinci tema Sevgi ve mutluluktur. Mutluluk, kaliteli bir sohbet, tutku, çocuklarıyla iyi vakit, Güzel bir çiçek olarak ifade edilen kodlar ile ilişkilendirilmiştir. Katılımcılardan V5 “Voleybol kalemin kağıtla buluşması gibidir. Çünkü: Kalem nasıl kağıtla buluşunca mutlu oluyorsa voleybol Spor dalında oynamakta o şekildedir.” İfadesini kullanmıştır.

Üçüncü olarak Birliktelik ve dayanışma teması oluşturulmuştur. Takım oyunu, alan savunması, karınca, samimiyet, satranç gibi kodların temelinde birliktelik ve dayanışmanın olduğu düşünülmektedir. Böyle düşünen katılımcılardan V39 “Voleybol vücut gibidir. Çünkü: eksik bir uzuv işlevini göremez. Voleybol en güzel takım oyunudur.” İfadesini kullanmıştır.

Dördüncü tema Sağlık ve Rahatlama olarak adlandırılmıştır. Nefes almak, yemek- içmek, sağlık, terapi, stres attıran bir oyun gibi kodlar Sağlık ve Rahatlama ile ilişkilendirilmiştir. Katılımcılardan V27 “Voleybol bumerang gibidir. Çünkü: Her bir çaba her bir çalışma sağlık olarak, bir şeyleri başarabilmenin mutluluğu olarak size geri dönüyor.” İfadesini kullanmıştır.

Beşinci tema Özgür olma arzusu olarak şekillenmiştir. Kuş gibi, gökyüzü, gerçek dünyadan kaçma yeri gibi kodların temelinde insanın özgür olma arzusunun yer aldığı düşünülmektedir. Böyle düşünen katılımcılardan V11 “Voleybol kuş gibidir. Çünkü: Topla havada ucuyormussun gibi.” İfadesini kullanmıştır.

Son olarak Mücadele temasında hayatla mücadele, disiplin gibi kodlar oluşturulmuştur. Katılımcılardan V3 “Voleybol hayat gibidir. Çünkü: İnşili, çıkışlı, heyecanlı, bazen durağan, servis kullanırken eline gecen fırsatlar, gelen servisi karşılarken hayatta karşılaştığımız zorluklara karşı savunmamız...” İfadesini kullanmıştır.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmadaki bulgulara göre, ebeveynlerin “Voleybol” metaforuna ilişkin olumlu algılara sahip oldukları söylenebilir. Yapılan literatür taramasında metafor yöntemiyle voleybolun ele alındığı görülmüş ancak voleybol oynayan çocukların ebeveynleriyle yapılan çalışmaya rastlanmamıştır. Bunun yanında diğer branşları konu alan araştırmalar görülmektedir. Aynı zamanda beden eğitimi öğretmeni, beden eğitimi dersi, spor kavramı ve faaliyetleri değişkenlerini konu alan birçok metafor içerikli çalışma mevcuttur.

Arman ve İlhan (2024) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, kadın voleybolcuların voleybol sporuna yönelik oluşturdukları metaforlar içerik açısından sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırma sonucunda, 3 metafor "sosyal ilişkiler", 3 metafor "yaşama bağlantılı imgeler", 13 metafor "duygusal gereksinimler", 4 metafor "kişisel gelişim" ve 2 metafor ise "bedensel iyilik hali" temaları altında toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, sporcu öğrenciler voleybolu hayatlarında vazgeçilmez bir gereklilik olarak görmekte olup, bu algının voleybolun hem ulusal hem de uluslararası düzeyde etkili bir spor dalı olmasından kaynaklandığı, ayrıca kadın sporcuların yaşamları üzerinde güçlü bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Pekel,Kırıkoglu ve İğdır (2023) Türkiye voleybol liglerinde oynayan 40 sporcuyla yaptığı araştırmada “voleybol” kavramına ilişkin kabul edilebilir nitelikte 37 metaforu incelemiş ve “Duygu”, “Başarı faktörü”, “Mücadele”, “Geçim kaynağı” temalarına ulaşmışlardır. Voleybol kavramının çoğunlukla olumlu algılandığı, ancak olumsuz algıların da olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmada katılımcıların voleybolu bir yaşam biçimi olarak gördükleri, bunu profesyonel olarak yaptıklarından kendileri için bir mücadele ve geçim kaynağı haline getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Pekel, Kırıkoglu ve Gökyürek (2023) işitme engelli kadın voleybolcuların voleybol kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla incelemiştir. Araştırmaya işitme engelliler milli takım kampında yer alan 20 kadın sporcu katılmıştır. İşitme engelli milli kadın voleybolcuların sırasıyla duygu, başarı ve mücadele kategorilerinde metafor geliştirdikleri belirlenmiştir.

Daşkesen, İlhan ve Zorba (2024) oturarak voleybol sporcularının “oturarak voleybol kavramına” ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla analiz etmişler ve araştırmada oturarak voleybol kavramına ilişkin 5 kavramsal kategoriye ulaşmışlardır. Bunlar en az metafor üretilen kategoriden başlayarak; sosyalleşme

unsuru, sağlık unsuru, engelleri aşma unsuru, psikoloji unsuru ve en fazla metaforun üretildiği mutluluk unsuru şeklindedir.

Diğer spor dalları incelendiğinde, Karakaya ve Salici (2016) tarafından yapılan çalışmada, 11-13 yaş grubundaki ortaokul öğrencilerinin yaygın spor branşlarına ilişkin metaforik algıları analiz edilmiştir. Bu çalışmada Futbol, Basketbol, Voleybol, Yüzme, Masatenisi ve Taekwondo olmak üzere altı spor dalı ele alınmıştır. Öğrencilerin spor dallarına yönelik geliştirdikleri metaforlar değerlendirildiğinde, Taekwondo dışındaki branşlarda "mutluluk" metaforunun ön plana çıktığı belirlenmiştir. Taekwondo ise savunma sanatı ve dövüş teknikleriyle ilişkilendirilmiş, bu sebeple öğrenciler tarafından "dövüşmek", "tekme" ve "kavga" gibi metaforlarla tanımlanmıştır. Diğer branşlarda ise "mutluluk" ve "madalya" gibi olumlu çağrışımlar baskın olmuş ve sporun çocukların dünyasında genel olarak pozitif izlenimler bıraktığı ortaya konulmuştur.

Arıkan ve Culha (2023) tarafından yürütülen çalışmada ise, yüzme sporuna ilişkin metaforik algılar ele alınmış ve şu temalar belirlenmiştir: "özgürlüğe duyulan özlem", "sağlık ve rahatlama", "fiziksel etkinlik", "hayat mücadelesi", "doğa ile bütünleşme" ve "eğlence". Bu altı tema kapsamında, yüzme sporuna yönelik algıların büyük ölçüde olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Halıcı, Eraslan ve Livmercan (2024) ise sporcuların korfbol oyununa yönelik algılarını ortaya koymayı amaçladıkları araştırmalarında, tüm metaforların olumlu içerikte olduğunu belirlemişlerdir. Sporcuların korfbola ilişkin metaforik algılarında, kadın-erkek eşitliğini simgeleyen cinsiyet eşitliği teması, öğrenme sürecine işaret eden süreç teması ile diğer sporlarla benzerlik ve eğlence temalarının öne çıktığı gözlemlenmiştir.

"Spor" ve "beden eğitimi" kavramına baktığımızda; 7. sınıf öğrencilerinin spor kavramına ilişkin algıları metaforlar aracılığıyla analiz edilmiştir. Katılımcı öğrencilerin birçoğunun spor kavramına yönelik olumlu metaforlar geliştirdiği, sadece %6,97 düzeyinde ise olumsuz olabilecek metaforların olduğu tespit edilmiştir (Koç ve ark., 2015). Norveç'teki sekiz ortaöğretim okulundaki 10. sınıfta kayıtlı olan (15-16 yaş arası) 148 öğrenci ile bir çalışma yapılmıştır. Beden eğitimi dersinin keyif olduğu, rahatlatıcı faydalar sağladığı ayrıca akademik ve performans odaklı okul yaşamları için de yararlı olduğu sonucuna varılmıştır (Røset, Green ve Thurston, 2020). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimine yönelik olumlu algılarının olduğu en fazla spor, eğlence, oyun ve sağlık kavramlarını kullandıkları tespit edilmiştir (Namlı, Temel ve Güllü, 2017). Beden eğitimi öğretmenlerinin değerlendirildiği başka bir çalışmada, bu ders için en fazla huzur ve sağlık kavramı ön plana çıkmıştır (Koç ve Yeniçeri, 2020). İlkokulda görev alan öğretmenler, beden eğitimi dersinin fiziksel aktivite için bir araç olarak faydalı olduğunu ve sınıftaki öğrenme ve davranış üzerinde olumlu etki yarattığını ifade etmişlerdir (Morgan ve Hansen, 2008).

Alanyazında Ebeveynlerle yapılan spor içerikli metafor çalışması olmadığı ve genellikle sporcular ve öğrencilerle çalışmaların yapıldığı görüşmüştür. Çalışmamızda ebeveynlerin ürettikleri metaforlar 6 temada toplanmıştır. Araştırmada voleybol sporuna katılım sağlayan çocukların ebeveynlerinin, bu spora dair algılarının büyük oranda olumlu olduğunu ortaya koyulmuştur. Ebeveynlerin metaforik ifadelerinde özellikle "fiziksel aktivite", "eğlence", "mutluluk", "sağlık", "özgürlük" ve "mücadele" temalarının ön plana çıkması, voleybolun çocukların fiziksel ve psikososyal gelişimleri açısından aileler nezdinde önemli bir araç olarak görüldüğünü göstermektedir.

Araştırmamızda, katılımcılar arasında en fazla metaforun üretildiği tema, "Fiziksel Aktivite ve Eğlence" olmuştur. Bu durum, çocukların spor yapma sürecinin ebeveynler tarafından öncelikli olarak hareket, oyun ve enerjinin boşaltılması bağlamında algılandığını göstermektedir. Fiziksel aktivitenin çocuk sağlığı üzerindeki olumlu etkileri, literatürde sıkça vurgulanan bir konudur. Düzenli egzersizin çocuklarda motor becerileri geliştirdiği, obezite riskini azalttığı ve psiko-sosyal uyumu artırdığı belirtilmektedir (Hills et al., 2015). Bu bağlamda, ebeveynlerin voleybolu eğlenceli bir fiziksel etkinlik olarak tanımlamaları, sporun çocukların sağlıklı gelişimi üzerindeki etkilerine dair farkındalıklarını ortaya koymaktadır. Voleybola dair metaforlar incelendiğinde; "Fiziksel aktivite ve eğlence" kategorisinde voleybola dair 11 metafor bulunmaktadır. Son yıllarda yapılan araştırmalar, çocukların gelişiminde fiziksel aktivite ve oyunun önemini vurgulamaktadır. Fiziksel aktivite sağlıklı büyümeye, bilişsel gelişime ve psikososyal iyi oluşa katkıda bulunmaktadır (Rüstem Orhan, 2019; Meydanlıoğlu, 2015). Obezite ve kardiyovasküler sorunlar gibi kronik hastalıkların önlenmesine yardımcı olurken, aynı zamanda öz güveni ve akademik performansı da artırmaktadır (Meydanlıoğlu, 2015). Araştırmalar, eğitici oyunların ve fiziksel aktivitelerin 10-13 yaş arası çocuklarda dikkat seviyelerini artırabileceğini göstermektedir (Renk vd., 2020). Araştırmamızda ise ebeveynlerin en çok fiziksel aktivite ve eğlence temasında yoğunlaşan metaforları, çocuklarını bu spor dalına yönlendirirken hareket etmeyi, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını ve sosyal katılımı teşvik ettiklerini göstermektedir.

İkinci en yaygın tema olan "Sevgi ve Mutluluk", ebeveynlerin voleybolu çocuklarının yaşamına neşe ve tatmin katan bir etkinlik olarak gördüklerini göstermektedir. Literatürde sporun öz-saygı, mutluluk ve yaşam doyumu üzerindeki olumlu etkileri birçok çalışmada rapor edilmiştir (Eime et al., 2013). Ebeveynlerin, sporla ilişkili duygusal deneyimlerin çocuklarının ruh sağlığına katkı sağladığını düşünmeleri, sporu sadece bedensel değil, aynı zamanda duygusal bir iyi oluş kaynağı olarak gördüklerini ortaya koymaktadır. "Sevgi ve mutluluk" kategorisini 10 metafor temsil etmektedir. Araştırmalar, spor katılımı, öz saygı ve mutluluk düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Düzenli egzersiz serotonin salınımını artırarak ruh halinin ve öz saygının iyileşmesine katkıda bulunmaktadır (Demir ve Duman, 2019). Spor yapan öğrenciler daha yüksek mutluluk ve sosyal motivasyon düzeyleri bildirmektedir (Karaçar, 2019). Ek olarak, spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde yapılan araştırmalar, zihinsel iyi oluş ile mutluluk düzeyleri arasında anlamlı bir pozitif korelasyon ortaya koymuştur (Gönener vd., 2017). Araştırmada, sevgi ve mutluluk temalarına ilişkin metaforlar, hem ebeveynlerin hem de çocukların voleybol sporuna karşı yüksek bir duygusal bağlılık geliştirdiğini ve bu sporun aile yaşamında pozitif bir rol oynadığını göstermektedir.

Ebeveynlerin metaforlarının önemli bir kısmı "Birliktelik ve Dayanışma" temasında yoğunlaşmıştır. Bu, takım sporlarının sosyal etkileşim ve iş birliği becerileri üzerindeki etkisine işaret etmektedir. Takım sporlarının çocuklarda empati, sosyal destek ve sorumluluk duygusunu geliştirdiği çeşitli çalışmalarda belirtilmiştir (Fraser-Thomas et al., 2005). Ebeveynlerin, voleybolun çocuklarına topluluk bilinci kazandırdığına dair algıları, sporun sosyal gelişim üzerindeki rolünü desteklemektedir. "Birliktelik ve dayanışma" kategorisini 10 metafor temsil etmektedir. Sporlardaki birliktelik ve dayanışma üzerine yapılan araştırmalar, bunların takım başarısı ve toplumsal değişim için önemini vurgulamaktadır. Slater ve Barker (2022), oyuncular arasındaki bağ duygusunun bireysel yeteneklerin ötesine geçerek takım performansı için çok önemli olduğunu savunmaktadır. Rekabetçi ortamlarda, Andersen ve Loland (2015), kurallarda algılanan adaletin sporcular arasında dayanışmayı teşvik etmek için elzem olduğunu vurgulamaktadır. Araştırma sonuçlarımız ise, voleybolun ebeveynler tarafından sadece fiziksel gelişim değil, aynı zamanda sosyal dayanışma, özgüven, özgürlük duygusu ve yaşamla mücadele becerilerini kazandıran bir alan olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır.

"Sağlık ve Rahatlama" teması altında toplanan metaforlar, sporun stres azaltıcı ve zihinsel rahatlama sağlayıcı etkilerine işaret etmektedir. Sporun stres, anksiyete ve depresyon belirtilerini azalttığı, ayrıca zihinsel sağlık üzerinde olumlu etkiler yarattığı bulgusu birçok çalışmada doğrulanmıştır (Lubans et al., 2016). Ebeveynlerin voleybolu sağlıklı ilişkilendirmesi, sporun terapötik yönlerine dair farkındalıklarını göstermektedir. "Sağlık ve rahatlama" kategorisinde 7 metafor üretilmiştir. Spor ve fiziksel aktiviteye düzenli katılım, bireyler ve toplum için sayısız sağlık yararı sunar. Spor, kardiyovasküler hastalık riskini azaltarak, kilo yönetimine yardımcı olarak ve kas-iskelet sağlığını iyileştirerek fiziksel sağlığı iyileştirir (Malm vd., 2019). Ayrıca ruh sağlığı yararları arasında stres azaltma, depresyonun hafifletilmesi, gelişmiş bilişsel işlev ve artan öz saygı yer alır (Zarotis ve Tokarski, 2020). Düzenli egzersiz, genel sağlığın iyileştirilmesine ve istikrarına katkıda bulunur; erken başlama ve yaşam boyu devam ettirme özellikle etkilidir (Zarotis ve Tokarski, 2020). Araştırmamızda dikkat çeken ise, ebeveynlerin çocuklarını voleybol spor kulüplerine yönlendirme nedenleri arasında, fiziksel sağlığın korunması, sosyal bağların güçlendirilmesi ve yaşam becerilerinin kazandırılması ön plana çıkmasıdır.

"Özgür Olma Arzusu" teması, çocukların spor yoluyla bağımsızlık ve özgürlük duygusu geliştirdiğine yönelik ebeveyn algılarını yansıtmaktadır. Sporun çocukların özgüven ve özerklik geliştirmelerinde nasıl etkili olduğuna dair araştırmalar, bu bulguyu desteklemektedir (Ryan & Deci, 2000). Bu tema, voleybolun ebeveyn gözünde çocukların özgürce kendilerini ifade ettikleri bir alan olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. "Özgür olma arzusu" kategorisi 4 metafor ile temsil edilmiştir. Rodríguez, Geisler ve Sudeck (2019), sporun özgürlük, bağımsızlık ve öz algı ile karmaşık bir ilişkiye sahip olduğunu ve sporun insan özgürlüğünün bir ifadesi ve arzuların yerine getirilmesi işlevi gördüğünü savunmaktadır. Benzer şekilde, Binetskiy ve Kasich (2021), sporun kolektif eylemler ve duygusal kontrol yoluyla ergenlerde bağımsızlığı teşvik etme potansiyelini vurgular.

"Mücadele" teması, ebeveynlerin sporu hayatla başa çıkma, direnç geliştirme ve zorlukları aşma metaforlarıyla ilişkilendirdiklerini göstermiştir. Spor, bireylerde dirençlilik ve zorluklarla baş etme becerilerini artırdığı bilinen bir faaliyettir (Fletcher & Sarkar, 2012). Ebeveynlerin voleybolu yaşamın iniş çıkışlarına benzetmeleri, sporun çocuklara hayat becerileri kazandıran bir süreç olduğunu düşündüklerini göstermektedir. "Mücadele" kategorisinde voleybola dair 3 metafor bulunmaktadır. Araştırmalara bakıldığında, ruh hali durumlarının sporcuların performansını önemli ölçüde etkilediği, olumlu ruh hallerinin mücadeleyle, olumsuz ruh hallerinin ise tehdit algılarıyla ilişkili olduğu bulunmuştur (Jones, M., Meijen, C., McCarthy, P., & Sheffield, D., 2009). Araştırmamızda ise ebeveynlerin çocuklarını voleybol spor

kulüplerine yönlendirme nedenleri arasında, fiziksel sağlığın korunması, sosyal bağların güçlendirilmesi ve yaşam becerilerinin kazandırılması ön plana çıkmaktadır.

Sonuç olarak, çocuklarını voleybol spor kulübüne gönderen ebeveynlerin voleybol kavramını metaforlar aracılığıyla farklı ve zengin bir içerikle ifade ettikleri görülmüştür. Ebeveynlerin en fazla fiziksel aktivite temasında metaforlar oluşturmaları, çocuklarını bu spora yönlendirirken birincil olarak hareket etmeyi ve küçük yaştan itibaren fiziksel aktiviteyi hayatlarının içerisine koymayı hedefledikleri söylenebilir. Öte yandan, sevgi ve mutluluk temasında ciddi bir metaforun üretilmesi, hem ebeveynlerin hem de çocukların bu sporu ne kadar sevdiğini göstermektedir. Son dönemlerde Türk voleybolunda elde edilen başarıların da bunun üzerinde etkisi olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, ebeveynlerin voleybolu bir mutluluk aracı olarak gördükleri söylenebilir. Ebeveynlerin takım sporlarından voleybolu seçme nedenlerinden biri de çocuklarının bu spor yoluyla birliktelik ve dayanışma ruhunu öğrenmesi; mücadeleyi ve hayatlarında karşılaşacağı zorlukları bu spor yoluyla öğrenip onlarla başa çıkması olarak nitelendirilebilir. Ayrıca, ebeveynlerin çocuklarının enerjilerini atıp rahatlamasını ve sağlıklı bir hayat sürmesini hedefledikleri söylenebilir.

5. SINIRLIKLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışma, çocukları voleybol branşında lisanslı olan ebeveynlerle sınırlıdır. Aynı zamanda bu çalışma ebeveynlerin voleybola ilişkin metaforik algılarını analiz eden sınırlı sayıdaki çalışmalardan biri olarak literatüre katkı sunmaktadır. Ancak, yalnızca belirli bir örneklem üzerinden elde edilen bulguların genellenebilirliği sınırlı olup, farklı sosyo-kültürel gruplara yönelik araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmada tek veri toplama yöntemi (metafor formu) ile sınırlandırılmış, görüşme, odak grup tartışması gibi destekleyici teknikler kullanılmamıştır. Nitel çalışmalarda çoklu veri kaynaklarıyla geçerlik ve güvenilirliği artırma ilkesi gözetildiğinde bu durum metodolojik bir eksiklik olarak ele alınmalıdır.

Öneriler;

- Antrenörlere, ebeveynlerin sporla ilgili metaforik algılarını tanıma ve yönetme becerileri kazandıracak hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.
- Spor kulüplerinde düzenli olarak ebeveyn bilgilendirme oturumları yapılmalı, ebeveynlerin sporun psikososyal yönleri hakkında farkındalıkları artırılmalıdır.
- Beden eğitimi öğretmenleri, çocukların spora yönelik tutumlarını etkileyen ebeveyn metaforlarını dikkate alarak aile ile işbirliği odaklı etkinlikler geliştirmelidir.
- Okullarda ebeveyn katılımını teşvik eden spor etkinlikleri düzenlenmeli.
- Spor kulübü yöneticileri, sporcu ailelerine yönelik danışmanlık hizmetlerini yaygınlaştırmalı.
- Yerel yönetimlerin spor politikalarında, ebeveynlerin sporu algılama biçimlerini dikkate alan kültürel duyarlılık içeren rehberler hazırlanmalıdır.
- Farklı sosyo-ekonomik ve kültürel bağlamlardan gelen ebeveynlerin voleybola yönelik metaforik algıları karşılaştırmalı olarak incelenmelidir.
- Ebeveynlerin çocuklarının spor kariyerleri boyunca metaforik algılarındaki değişimler boylamsal çalışmalarla takip edilmeli ve bu çalışmalar, karma yöntem, görüşme/odak grup teknikleri gibi farklı yöntemlerle yapılabilir.
- Diğer takım sporlarına yönelik ebeveyn algıları araştırılarak, spor branşları arasında algısal farklar ortaya konulabilir.

6. ÇIKAR ÇATIŞMASI VE ETİK KURUL ONAY

Çıkar çatışması: Yazarlar tarafından çıkar çatışması olmadığı bildirilmiştir.

Finansal destek: Yazarlar tarafından finansal destek olmadığı bildirilmiştir.

Etik Onayı: Makalede, ulusal ve uluslararası araştırma ve yayın etiğine uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde **Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi** nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazarlarına aittir.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma 15.11.2024 tarihinden itibaren geçerli olmaz üzere Şanlıurfa Harran Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul'u onayıyla hazırlanmıştır (Karar sayısı: E-392919 Oturum no: 255).

Bilgilendirilmiş Onam: Katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınarak gönüllülük esası benimsenmiştir.

7. KAYNAKÇA

- Afacan, E., & Afacan, M. I. (2021). Happiness İn Volleyball: Turkish Sultans League Sample. *Progress İn Nutrition*, 23, E2021257–E2021257. <https://doi.org/10.23751/PN.V23IS2.11957>
- Andersen, W., & Loland, S. (2015). Sport and the obligation of solidarity. *Sport, Ethics and Philosophy*, 9(3), 243-256. <https://doi.org/10.1080/17511321.2015.1065432>
- Arıkan, G., & Culha, A. (2023). Üniversite Öğrencilerinin Yüzme Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 43-58. <https://doi.org/10.17155/omuspd.1198433>
- Arman, N., & İlhan, E. L. (2024). Volleyball as a rising value in Turkey: Metaphorical perceptions of young female volleyball players: Türkiye’de yükselen bir değer olarak voleybol: Genç kadın voleybolcuların metaforik algıları. *Journal of Human Sciences*, 21(3), 271-282. <https://doi.org/10.14687/jhs.v21i3.6468>
- Binetskyi, D. O. & Kasich, N. P. (2021). The potential of sports and play activities in relation to the education of young adolescents in the desire for independence in general secondary education institutions. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*, (6 (137)), 37-40. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.6\(137\).09](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2021.6(137).09)
- Bowdle, B., & Gentner, D. (2005). The career of metaphor.. *Psychological review*, 112 1, 193-216 . <https://doi.org/10.1037/0033-295X.112.1.193>.
- Creswell, J. (2016). Veri Toplama (3. Baskıdan çeviri). (Çev. Ed. S. B. Demir). Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni. Siyasal
- Creswell, J.W. & Poth, C.N. (2018) *Qualitative Inquiry and Research Design Choosing among Five Approaches*. 4th Edition, Sage Publications, Inc., Thousand Oaks.
- Daşkesen, S. S., İlhan, E. L., & Zorba, E. (2024). Oturarak Voleybol Sporcularının Oturarak Voleybol Kavramına Yönelik Metaforik Algıları. *Uluslararası Egzersiz Psikolojisi Dergisi*, 6(1), 1-8. <https://doi.org/10.51538/intjourexerpsyc.1474133>
- Demir, K., & Duman, S. (2019). Bireylerin Spor Yapma Durumlarıyla, Benlik Saygıları ve Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.
- Eime, R. M., Young, J. A., Harvey, J. T., Charity, M. J., & Payne, W. R. (2013). A systematic review of the psychological and social benefits of participation in sport for children and adolescents: Informing development of a conceptual model of health through sport. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10(1), 98. <https://doi.org/10.1186/1479-5868-10-98>
- Felber, N. D., Charbonneau, M., & Camiré, M. (2019). Examining perceived associations with parenting practices and psychological variables in athletes. *Journal of Applied Sport Psychology*, 31(3), 273–288. <https://doi.org/10.1080/10413200.2018.1496180>
- Fletcher, D., & Sarkar, M. (2012). A grounded theory of psychological resilience in Olympic champions. *Psychology of Sport and Exercise*, 13(5), 669–678. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2012.04.007>
- Fraser-Thomas, J. L., Côté, J., & Deakin, J. (2005). Youth sport programs: An avenue to foster positive youth development. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 10(1), 19–40. <https://doi.org/10.1080/1740898042000334890>
- Gomes, A. R., Gonçalves, A., & Maddux, J. E. (2019). The role of parental involvement in youth sport experience. *Journal of Sports Sciences*, 37(9), 1021–1029. <https://doi.org/10.1080/02640414.2018.1531494>
- Gönener, A., Öztürk, A., & Yılmaz, O. (2017). Kocaeli Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Mental(Psikolojik) İyi Olma Düzeylerinin Mutluluk Düzeylerine Etkisi. *Sportif Bakış: Spor Ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 44-55.
- Halıcı, A., Eraslan, A., & Livmercan, E. (2024). Korfball From Athletes' Perspectives: A Metaphor Study. *Spormetre The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 22(1), 70-81 <https://doi.org/10.33689/spormetre.1375728>
- Hills, A. P., Dengel, D. R., & Lubans, D. R. (2015). Supporting public health priorities: Recommendations for physical education and physical activity promotion in schools. *Progress in Cardiovascular Diseases*, 57(4), 368–374. <https://doi.org/10.1016/j.pcad.2014.09.010>
- Holt, N. L., Kingsley, B. C., Tink, L. N., & Scherer, J. (2011). Benefits and challenges associated with sport participation by children and parents. *Sport, Education and Society*, 16(1), 89-104. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2011.05.007>
- James, P. (2002). Ideas in practice: Fostering metaphoric thinking. *Journal of Developmental Education*, 25(3),26-33.
- Jones, M., Meijen, C., McCarthy, P., & Sheffield, D. (2009). A Theory of Challenge and Threat States in Athletes. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 2, 161 - 180. <https://doi.org/10.1080/17509840902829331>.

- Karaçar, E. (2019). Spor Fakültesinde Okuyan Öğrencilerin Rekreatif Faaliyetlere Karşı İlgi Ve Mutluluk Düzeyleri: Sinop Üniversitesi Örneği. *Spor ve Rekreasyon Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 58-70
- Karakaya, E. D., & Salici, O. (2016). Isparta'da öğrenim gören 11-13 yaş gurubu öğrencilerin popüler spor branşları hakkındaki metaforik algılarının belirlenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2(3), 855-869. <https://doi.org/10.24289/ijsser.279029>
- Knight, CJ, Berrow, SR, & Harwood, CG (2017). Sporda ebeveynlik. *Psikolojideki güncel görüş*, 16 , 93-97 .
- Koç, M., Murathan, F., Yetiş, Ü., & Murathan, T. (2015). İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin spor kavramına ilişkin algıları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(9), 294-303. <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.539>
- Koç, Y., & Yeniçeri, S. (2020). Metaphoric analysis of perceptions of different branch teachers towards physical education and sports teachers and physical education and sports course. *Erzincan University Journal of Education Faculty*, 23(1), 106-125. <https://doi.org/10.17556/erziefd.730105>
- Lubans, D. R., Richards, J., Hillman, C. H., Faulkner, G., Beauchamp, M. R., Nilsson, M., ... & Biddle, S. J. H. (2016). Physical activity for cognitive and mental health in youth: A systematic review of mechanisms. *Preventive Medicine*, 89, 211-221. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2016.02.002>
- Malm C, Jakobsson J & Isaksson A. (2019). Physical Activity and Sports-Real Health Benefits: A Review with Insight into the Public Health of Sweden. *Sports* (Basel). 2019 May 23;7(5):127. <https://doi.org/10.3390/sports7050127>
- McGuine T.A., Post E.G., Hetzel S.J., Brooks M.A., Trigsted S., & Bell DR. (2017). A prospective study on the effect of sport specialization on lowerextremity injury rates in high school athletes. *Am J Sports Med*. 45(12), 2706-2712. <https://doi.org/10.1177/0363546517710213>
- Merriam, SB & Grenier, RS (Ed.). (2019). Uygulamada nitel araştırma: Tartışma ve analiz örnekleri . John Wiley & Sons.
- Meydanlıoğlu, A. (2015). Çocuklarda Ofis Aktivitelerinin Biyopsikososyal Yararları. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar - Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 7 , 125-135. <https://doi.org/10.5455/cap.20140714124129>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Nitel veri analizi: Genişletilmiş bir kaynak kitap (S. Akbaba Altun & A. Ersoy, Çev.). Pegem A Yayıncılık.
- Moreno, M. P., Moreno, A., García-González, L., Ureña, A., Hernández, C., & Del Villar, F. (2016). An İntervention Based On Video Feedback And Questioning To İmprove Tactical Knowledge İn Expert Female Volleyball Players. *Perceptual And Motor Skills*, 122(3), 911-932. <https://doi.org/10.1177/003151251665062>
- Morgan, P. J., & Hansen, V. (2008). Physical education in primary schools: Classroom teachers' perceptions of benefits and outcomes. *Health education journal*, 67(3), 196-207. <https://doi.org/10.1177/0017896908094637>
- Nacey, S., & Turunen, R. (2024). Comparing metaphor elicitation models. *Metaphor and the Social World*.
- Namlı, A., Temel, C., & Güllü, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin ürettikleri metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 479-496.
- Neuman, A., & Guterman, O. (2022). "Education is like...": Home-schooled teenagers' metaphors for learning, home schooling and school education. *Educational Studies*, 48(5), 676-691. <https://doi.org/10.1080/03055698.2020.1798742>
- Orhan, R. (2019). Çocuk Gelişiminde Fiziksel Aktivite Ve Sporun Önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 157-176.
- Park, S., & Kim, S. (2014). Parents' perspectives and young athletes' perceptions of social support. *Journal of Exercise Rehabilitation*, 10(3), 148-155. <https://doi.org/10.12965/jer.140119>
- Pekel, A. O., Kirikoglu, N., & Gokyurek, B. (2023). Metaphorical Perceptions Of Hearing Impaired Female National Volleyball Players Towards The Concept Of Volleyball. *Acta Scientiae Et Intellectus*, 9(1), 23-33.
- Pekel, A., Kırıkoğlu, N., & Iğdır, E. (2023). Volleyball: Behind the professionalism. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(22).
- Renk, M., İbiş, S., & Aktuğ, Z. B. (2020). 10-13 Yaş Grubu Çocuklarda Oyunsal Etkinliklerin Dikkat Gelişimine Etkisi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(2), 181-193. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.675451>
- Rodríguez, P. A., Geisler, A., & Sudeck, G. (2019). The effect of physical activity on self-concept: A theoretical model on body image and physical self-concept in adolescents. *Frontiers in Psychology*, 10, 1537. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01537>
- Røset, L., Green, K., & Thurston, M. (2020). Norwegian youngsters' perceptions of physical education: exploring the implications for mental health. *Sport, Education and Society*, 25(6), 618-630.

- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- Sánchez-Miguel, P. A., Leo, F. M., Sánchez-Oliva, D., Amado, D., & García-Calvo, T. (2013). The importance of parents' behavior in their children's enjoyment and amotivation in sports. *Journal of Human Kinetics*, 36, 169-177. <https://doi.org/10.2478/hukin-2013-0017>
- Slater, M., & Barker, J. (2022). "Together, We Can Do This": The Best Sport Teams Are Greater Than the Sum of Their Parts. *Frontiers for young minds*.
- Sung, Y., & Lee, J. (2022). The interplay between parental behaviors and adolescents' sports experiences. *Psychology of Sport and Exercise*, 58, 102120. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2021.102120>
- Tafari, D., & Priore, A. (2020). Parenting in youth sport: Building family-sport educational partnership / Il ruolo dei genitori nello sport giovanile: Costruire alleanze educative famiglia-sport. *Giornale Italiano di Educazione alla Salute, Sport e Didattica Inclusiva / Italian Journal of Health Education, Sports and Inclusive Didactics*, 4(1, Suppl.) <https://doi.org/10.32043/gsd.v4i1sup.149>
- Teques, P., Serpa, S., Rosado, A., Silva, C., & Calmeiro, L. (2019). The role of parents in the motivation of young athletes: A systematic review. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(6), 1020. <https://doi.org/10.3390/ijerph16061020>
- Trussell, D. E., & Shaw, S. M. (2012). Organized youth sport and parenting in public and private spaces. *Leisure Sciences*, 34(5), 377-394. <https://doi.org/10.1080/01490400.2012.714699>
- Vincent, A. P., & Christensen, D. A. (2015). Conversations with parents: A collaborative sport psychology program for parents in youth sport. *Journal of Sport Psychology in Action*, 6(2), 73-85. <https://doi.org/10.1080/21520704.2015.1054535>
- Višić, M. (2024). Liquid methodology – Metaphor as a method. *Libertas International University Zagreb Review Paper*. <https://doi.org/10.2298/SOC2401045V>
- Yildirim, A., & Simsek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Arastırma Yontemleri* (8th ed.). Ankara: Seckin Yayınevi.
- Zarotis, G., & Tokarski, W. (2020). The Effect of Recreational Sports on Human Health. *Journal of Sports and Physical Education*, 7(3), 25-33.